UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

In Digestvm Vetvs

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

De prescriptis verbis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95938

Visual Library

¶ Additio. ¶ Meſſem. Colonus partiarius nõ hꝫ actionẽ furti ſꝫ agit ꝯ dñz vt agat. h. d. Et dic vt no. Cy. C. e. l. ſi ꝑ fundo. ⁊ in Spe. de iud. §. gñalia. ver. hoc etiã. no. in Spe. de act. ſeu pet. §. ſequit. v. itẽ no. ſi mihi paſtorem. ¶ In tex. ibi, colono partiario. cũ quo eſt actio pſcri. vbis: vt not. s. depo. l. j. §. ſi qs ſeruũ. ar. qḋ ſit ac. ꝓ ſocio. vt. s. ꝓ ſoc. l. cũ duobꝰ. §. ſi in cocunda. Sꝫ an in colono q nũmis colit, poſſet intelligi: dic vt no. j. de fur. l. ſi qs. §. locaui. ⁊ ibi. Ex conducto. j. de pſcri. ver. q̃ ſapit naturã ac. ex ꝯducto. ⁊ iõ ex cõducto dr̃ agi in effectu: vt. j. de pſcr. ver. l. naturalis. §. ſin aũt. Cy. in addi. Sꝫ nũquid iſte ꝯ quẽ agitur, liberet actionem cedendo cõtra illum: dic ꝙ ſic: gl. eſt que nõ eſt alibi in. l. ij. §. idẽ nerua. ff. ne quid in lo. pu. ¶ Acturum. No. hic ꝙ ago, vt agas. ſic ad. l. Rho. de iact. l. j. §. pe. de ac. emp. l. Jul. §. pe. qñãdoq; excipio vt agas: vt. s. ea. l. §. veſtimenta. ⁊. C. commo. l. vnde queritur. ſecundum Bar.

Locator. Dicunt quidã ꝑ iſtum. §. ꝙ ꝑ patientiam actus ꝯtrĩ vr̃ recedi a ꝓteſtatiõe, ſed doct. noſtri iſtum tex. intelligũt ꝙ hic iſtud ꝓpoſitũ nõ fuit expreſſum, alias ſecus vt no. ꝑ Cy. C. de pac. l. pacta nouiſſima. circa qḋ viḋ qḋ no. Dy. in. l. ſi qs in prin. teſt. j. de leg. iij. facit quod videbitis. s. naut. cau. ſta. l. fi. §. item ſi predixerit. ¶ Additio. ¶ Locator a ꝓteſtatione tacite recedi vr̃ ꝑ actum ꝯtrĩ ſubſecutũ: ſed alij dicũt ꝙ hic nõ fuit ꝓteſtatio ſed propoſitum in mẽte retentũ ſm Bar. ⁊ hoc no. ꝑ Cy. C. de pac. l. pacta nouiſſima. ⁊ de iſta ꝓteſtatione dixi in. l. j. j. de edil. edi. ⁊ in. l. fi. §. item ſi predixerit. s. nau. cau. ſta. ⁊ plene ꝑ Bart. in. l. nõ ſolũ. §. morte. de ope. noui nũ. ꝑ Guli. in rub. C. de li. ꝯte. ⁊ ꝑ Dy. in. l. q in aliena. §. Celſus. j. de acq. her. ⁊ vide qḋ dixi in. l. itẽ veniũt. §. petitã. ⁊. §. ſeq. s. de pe. her. ⁊ vide Ray. in. l. Quintus. s. mãd. Op. de. l. ſi qs in prin. teſt. Sol. hic nõ expreſſit ꝓpoſitũ, ſꝫ tũc nulla eſſet dubitatio ꝑ. l. ſi repetendi. C. de ꝯdi. ob cau. qꝛ retinere volũtatẽ in corde, nõ accõmodat actibus hominuꝫ: vt. j. de ſup. leg. l. Labeo. §. idẽ tubero. vt hic ſequẽs obligatio ſumpſit vires ex volũtate duoꝝ, ⁊ iõ tollit ꝓpoſitũ vniꝰ prĩo expſpſum in ꝯtrĩ: ius vo ꝑmũ ⁊ ſm ex volũtate vniꝰ. Sed hoc nõ vr̃ verũ: qꝛ hic ꝑncipale ꝓpoſitũ cepit de voluntate vtriuſq;, cum dictũ fuit ab vno corã altero. Alij dicũt ꝙ hic nõ fuerũt vba derogatoria ad ſm actũ. ibi ſic: qꝛ dixit, ſi cui bis legauero, nolo dari niſi ſemel. Jta ẽt eſſet hic, ſi dixiſſet, nolo teneri de periculo, ẽt ſi ꝯtingat te intromittere: tũc ſcḋs actꝰ eſſet derogatus a prima volũtate, qḋ hic nõ fuit ſm Pet. ⁊ Cyn. in addi. ⁊ eſt ſpãle ꝙ factũ deroget ꝓteſtatiõi vbicũq; factũ trabit ſecum executionẽ: vt extra de conſti. c. cuꝫ M. Ferrarieñ.

¶ Sequitur ex lect. antiq.

Seruũ meum. No. ꝙ ꝑmo diſtinguit vtrũ habito ꝯtu cũ ſeruo an cũ dño cõduxerit: ⁊ in ſcḋo ſubdiſtinguit vtrũ ſit actũ de certo, an de incerto: ⁊ no. hãc diſtinctionẽ pro executoribꝰ. qꝛ ſi dant ad certa, nõ põt eis imputari culpa: ſi ad incerta, põt eis imputari culpa electionis. item facit iſte. §. ad id qḋ quotidie fit: qꝛ vna cõmunitas mittit ad aliam cõitatẽ, vt deſtinet ſibi quẽdã ptãtem. qꝛ ſi rogat de certo, nil imputat mittẽti: ſi de incerto, imputat ſi malum elegit. ⁊ ad idem facit. c. is cui. de of. deleg. lib. vj.

Vehiculum. No. ex hoc. §. ꝙ ꝑ ipſo animali ſoluit mulio: ꝑ ſalina ſoluit. ſ. dñs ſaline. ⁊ ꝑ hoc habes ꝙ ſi pro ſalina ſoluit gabella, nõ pro animali, dñs ſaline dꝫ ſoluere, non dñs animalis. ¶ Additio. ¶ Vehiculum. No. ꝙ mulio tenetur ſoluere paſſagium muloꝝ ſuo
a rum, ſcholaris libꝛoꝝ ſm Bar.ª qḋ no. pro emptoribus paſſagij ⁊ ſalinarum. no. Bar. in. l. j. poſt prin. j. de vectig.

Colonus. No. tex. ibi. fundo eiectũ ⁊c. nam hic vr̃ caſus ꝙ ſi emphyteuta ceſſauit in ſolone canonis, poſſit expelli ꝓpria autoritate, de quo dic ꝑ Cy. in. l. ij. in. iiij. q. C. de iur. emphy. ¶ Additio. ¶ Colonus. Jbi eiectum iniuſte. vel dic iuſte: vt qꝛ non erat ſoluta penſio ſm Rayn. Et ſm hoc eſt hic caſus, ꝙ colonum vel inquilinum, q nõ ſoluũt pẽſionẽ, dñs põt expellere impune propria autoritate ſm Jac. d Are, q hoc no. in. l. ij. C. de iure emph. per hanc. l. ſm Ray. ⁊ Bar. facit. s. e. l. quero. §. inter locatorẽ. ¶ Not. hic ꝙ colonus põt repetere meliorationes ⁊ computare in mercede. ſecꝰ eſt in emphyteuta: qꝛ recipit ad melioꝛandoꝛum. Unde eſt idem, ſi colonus recepiſſet cum onere meliorandi: quo caſu non repeteret meliorationem: vt hac l. in principio a contrario ſenſu. quod tene menti.

Nauem. No. l. ꝙ licitũ ꝓpter illicitum publicetur, quod dic vt. C. de naut, fe. l. cum proponas. ¶ Scḋo no. ꝙ lꝫ nõ ſit ſecutus effectus propter culpã obligati ad mercedẽ, tñ obligatio nõ minuitur nec extenuatur. Aduerte ꝙ in iſto tex. nõ fuit publicata nauis, ſed onus impoſitũ naui: qꝛ forte portabatur contra deuetum ꝙ in iſto mari vigebat. ⁊ hoc facit contra quandam ſolutionem quaꝫ ponunt doc. in. d. l. cum proponas.

¶ De eſtimatoria actione. Rubrica.

Actio. In gl. q̃ icipit. i. que eſt eſtimatoria. ibi, bonefidei: vt inſtit. de act. §. actionũ. ibi vide. ¶ In. e. gl. in fi. vt põt poni exemplũ. j. ti. ſi. l. j. in fi. cũ. l. ſeq. vbi actio pſcrip. vbis dat in ſubſidiũ, ⁊ vbi eſt incertũ de noie cõtractus, vel de nomine actiõis, ⁊ non eſt eſtimatoria bo. fi. ſed ſtricti iuris. vt no. inſti. de act. §. actionũ. in gl. ſuper ver. exper. ¶ In gl. vlt. in fi. huic gl. adde quod not. inſtit. de act. §. actionũ. in glo. que incipit, vt ſi tibi rem ⁊c. ¶ Ex lec. anti. ¶ In gl. vt tene. in fi. ⁊ hoc ꝗtum ad actionem dandã, ſecus quo ad periculuꝫ. Nã tũc diſtinguit vt in fi. huiꝰ legis not. Frã. Accur. ¶ In gl. ſ. ibi. l. j. vel illa datur, cum nõ eſt dubium de contractu, ſed de act. tantum. Fran. Accur.

¶ De rerum permutatione. Rubrica.

1 ☞ Contractus permutationis differt a contractu emptionis ⁊ venditionis.

Sicut aliud. Ex hac. l. no. plures differẽtias inter emptionẽ ⁊ vẽditionẽ ex vna pte, ⁊ ꝑmutationeꝫ ex alia. ¶ Scḋo no. tex. l. v. vſi ſi ea res. ibi duꝫ dicit dãdã actionẽ. Nã hic vr̃ tex. ꝙ iſta actio ſit datiua, ſꝫ i ꝯtrĩ eſt veritas, qꝛ imo eſt natiua, probat. j. ti. j. l. naturalis. §. ſin aũt do rẽ. vbi tex. dicit eã naſci. idẽ habes ea. l. §. at cũ do. ⁊ iſta eſt vera opi. ⁊ pbat ꝑ text. in l. iuriſgẽtiũ. §. ſꝫ ſi in aliã. C. de pact. ¶ Tertio no. tex. dũ dt: qḋ itereſt ⁊c. Nã vides hic tex. ꝙ in ꝯctibꝰ innoĩatis, vbi agit ad dãdũ, ſuccedit obligatio ad itereſſe. ad idẽ. j. tit. j. l. naturalis. §. ſin aũt. C. eo. l. rebꝰ. no. ꝑ gl. in. l. j. C. de ſen. que ꝑ eo. ⁊ eſt rõ qꝛ ꝯctus innoĩati in pariẽdo obligationẽ ⁊ actionẽ, ⁊ in eam retinẽdo ſunt debiliores ꝙ̃ alij ꝯctus: ideo in eis ſuccedit obligatio ad intereſſe. ⁊ hãc rationẽ ponit Dy. in. l. ſtipulationes nõ diuidunt. §. Celſus. j. de ver. obl. nam rationẽ ponit gl. in. l. ſi pecuniã. in prin. cõtra. de cõdi. ob. cau. ¶ In gl. que incipit. l. hi ſoli. ibi, iuriſgẽtiũ. dic vel melius vt. C. eod. l. ea. lege. ¶ In ea. gloſſ. in fin. ad quod not. C. eod. l. j. in vlt. gloſſ. ¶ Additio.

1 ¶ Sicut. Not. ꝙ † cõtractus ꝑmutationis differt a contractu emptionis ⁊ venditionis. primo in noie ꝯhentiũ: qꝛ permutãtes habent vnũ nomẽ, emptor ⁊ venditor diuerſa noĩa, ⁊ ſic eſt differẽtia. primo ex vi noĩs. ſimile no. j. de act. ⁊ obli. l. cõſenſu. ¶ Scḋa dr̃ia eſt reſpectu liberatiõis ſeu ĩpletionis: qꝛ ꝑmutatio deſiderat transferri dñium hincinde, ſed emptio ⁊ vẽditio ex parte emptoris nõ ex parte venditoris. ¶ Tertia dr̃ia eſt in initio obligatiõis: qꝛ in emp. ⁊ vẽdi. initiat obligatio a ꝑncipio ſolo ꝯſenſu, in permutatione ex poſtfacto rei interuẽtu. ¶ Quarto dr̃ia ſubſtãtialis eſt: qꝛ in ꝑmutatione hꝫ locũ cõdictio ob cãm, cã nõ ſecuta. ſecꝰ in emptione ⁊ vẽditiõe ⁊ alijs ꝯctibꝰ noĩatis. h. d. Qualiter formet libellꝰ cũ agitur ex permutatiõe: ⁊ vide qḋ no. in Spe. de re. ꝑmu. ⁊ in tract. libelloꝝ. Et no. ꝙ Legiſte loquunt de ꝑmutatiõe reꝝ, q̃ ſunt ĩ dñio alicuius. Canoniſte loquunt de quadã ꝑmutatione, q̃ frequẽtat apud eos. i. permutatione bñficij: quã materiã explicauit dñs Ray. de Senis in quodã ſuo tractatu. ⁊ de ea no. ꝑ Arc. in. c. nemini. xvj. q. vij. ⁊. c. ad queſtiones. extra de reꝝ ꝑmuta. ⁊ iſta nõ eſt ꝓprie ꝑmutatio: qꝛ nil trãſfert vnꝰ ꝑmutãs in aliũ, ſꝫ renuntiat animo ꝑmutandi, ⁊ ſuperior confert in cuiꝰ eſt ptãte. a

a ¶ Bar. In ſi la. l. non loquitur de ſcholari: ſed de clerico ⁊ veterano. nam ſcholaſtici nihil debẽt. aut. habita. C. ne fil. pro pat.

¶ De preſcriptis verbis. Rubrica.

¶ In gl. rub. ibi, huic actioni ⁊c. tu vero dic ꝙ actiões nominate denominant a cõtractibus noĩatis, ex qbus oriũtur: iſta vero actio que oritur ex cõtractibus innominatis, nõ pot inde nomen aſſumere, cum cõtractus ſit innominatus: vocatur ergo actio preſcriptis verbis, hoc eſt actio deſcendens ſeu cõpetens ex verbis preſcriptis ſeu propoſitis. In ea. glo. ibi, tribus generibus. huic adde qḋ no. inſti. de act. §. actionum. ⁊ inſti. de interdic. §. vlt. plenius in. l. ex placito. C. de rerum ꝑmu. Sed Ultramon. dicunt ꝙ actio preſcrip. verb. nunquã habet locum niſi in contractibus innominatis, de quo dic per Cy. in. d. l. ex placito. C. de rerum permu.

Nonnunquam. In gl. j. ibi, ꝓpter dubitationẽ de noie ꝯctꝰ. tꝫ ergo iſta gl. ꝙ iſta hꝫ locum tñ vbi eſt dubiũ de noie ꝯtractꝰ. Sꝫ hic quero, qũo in primo caſu iſtiꝰ legis põt ineſſe dubiũ de ꝯtractu: nam lex dicit quod conductor eſt ille, qui dat pecuniam, locator eſt ille qui prebet operam ſeu patiẽtiam: vt. s. depoſiti. l. j. §. ſi quis ſeruum. quomodo ergo poteſt eſſe dubium, an quis locauerit ſeu conduxerit:

Rñdeo ꝙ eſt incertũ de facto: puta qꝛ ſeruus meꝰ ponit mer
ces in naui, ⁊ neſcit ſi ipſe nauē ꝯduxerit, an mercatoꝛ ꝯduxe-
rit merces poꝛtādas: ſcit tñ ꝙ merces ſunt in naui. merito er
go recurrit ad actionē in factũ. ⁊ ita loqtur exēplũ primũ iſtiꝰ
l. Sed in ſcđo huiꝰ factũ erat certũ, tñ nõ cadebat in ꝓpꝛium
nomen contractus, merito ad actionem in factū recurritur.
¶ Additio. ¶ Nõnunꝗ. Ubi nõ ꝯſtat de noie ꝯctus, preſumi
tur contractus innominatus ⁊ agitur ꝑſcriptis verbis. b. d.
Et vide qđ no. per Jac. de Are. in. l. j. C. de iure emphy.

NAturalis. No. hāc. l. q ponit materiā ꝯtra
ctuũ innominatoꝝ, diſtiguēdo
eos ꝑ quatuoꝛ ꝯctus. ¶ Scđo no. tex. in verſi. ⁊ ſi qui
dem. ibi, vt rem accipiā ex quo no. ꝙ verbũ, accipere, nõ inclu-
dit de neceſſitate dñij tranſlationē, vt patet, qꝛ venditoꝛ non
tenetur dñium transferre, vt. l. ex empto. §. j. ſ. de act. emp. Et
hoc ideo hic contingit, qꝛ iſti v̾bo, accipere, adiungit ſpecies,
do eñ pecuniā, vt ſpeciē accipiā: alˀs ſi dē aliqd in ſpecie, vt ac
cipiā ſpēs: tũc v̾bum, accipere, denotat dominij trāſlationē[a],
vt. j. proxi. ⁊. j. e. l. ſi operas. in prin. Item ſecus ſi do pecuniā,
vt accipiam aliquid in genere: puta partem bonoꝝ vel aliud
in genere, qꝛ tũc verbum, accipere, denotat dominij tranſlatio
nem, vt. l. cum mota. C. de tranſac. ¶ Sed quero nunquid erit
tunc in dubio cõtractus innominatus? Rñdeo ſi ex iſtis ver-
bis põt reſultare ꝯctus innominatus: puta qꝛ non põt reſul-
tare emptio ⁊ vēditio, erit cõtractus innominatꝰ. Sed ſi poſ-
ſet reſultare contractus emptionis ⁊ vēditionis ex iſtis ver-
bis: puta qꝛ do pecuniā numeratā, vt aliquid accipiā in gene-
re, tunc erit ꝯctus emptionis ⁊ venditionis, ar. iſtius tex. ⁊ te-
nebitur venditoꝛ tunc dñiū trāſferre ex natura rei vēdite, qꝛ
eſt in gñe: ⁊ ſic eſt eadem rõ, que in emptione, ergo ⁊c. vt. d. l. ex
empto. §. j. ⁊ qđ ibi no. j. de euic. l. ſi domus. §. j. ⁊. l. q cõcubinā,
§. ſi heres. j. de leg. iij. Si vero emptio ⁊ vēditio reſultare non
põt, tũc erit ꝯctus innominatus, vt pꝛobatur, ⁊ dixi in. d. l. cũ
mota. ¶ Tertio no. tex. ibi, naſci obligationē ciuilem. ex quo
text. habes actionē preſcriptis v̾bis eſſe natiuā. idē in. §. ꝓxi. lʒ
tex. quē habuiſtis. ſ. ti. px. l. appellet ipſā datiuā. ¶ Quarto
ex hoc tex. dñ đt, quāti intereſt mea ⁊c. not. ꝙ lʒ in obligatione
dādi in ꝯctibus noiatis nõ ſuccedat obligatio ad intereſſe: vt
l. ſi ſeruum. in fi. j. de ver. ob. l. ꝓmiſſoꝛ. ſ. de conſti. pecu. tamen
in ꝯctibꝰ innoiatis ſuccedit obligatio ad intereſſe, vt hic, ⁊. j.
e. l. §. at cum do. ⁊. §. ſeq. ⁊ hac. l. in fi. cũ ſi. vidiſtis de hoc. ſ. ti. j.
¶ Uenio ad. §. at cũ do. ex quo. §. not. ꝙ vbi ex vna pte inter-
uenit pecunia, ex alia pte interuenit factũ, qđ cõſueuit locari:
tunc eſt locatio ⁊ cõductio, vt hic, ⁊. l. j. §. ſi quis ſeruũ. ſ. depo.
ſecus ſi pecunia nõ interueniat: qꝛ tũc ꝯctus innominatus, vt
hic vides. Scđo not. ꝙ locatio nõ põt ꝯtrahi in illis factis, q̄
locari non cõſueuerũt. ¶ Sed circa iſtũ. §. quero, qũo cogno-
ſcit ꝯtractus do vt facias, a ꝯtractu facio vt des? Dicit glo. j.
ꝙ cognoſcitur in modo cõtrahendi. Sed Ultramõ. dicunt ꝙ
iſti ꝯtractus cognoſcũtur ex modo implendi, non ex modo cõ
trahēdi: de quo per eos in. l. ex placito. C. de rerũ permu. ⁊ no.
per glo. ⁊ etiā per doc. in. l. cũ mota. C. de tranſac. ad idē quod
no. j. e. l. qđ ſi faciam. ¶ Uenio ad. §. qđ ſi faciam. ⁊ hunc. §. de
clara. vt in gl. que incipit, ⁊ ideo. ibi, in faciendo ⁊c. No. ex hac
gl. ꝙ cõtractus innominatus cognoſcit ſm modũ ꝯtrahēdi,
nõ ſm modũ implēdi. In ea. gl. ibi, qꝛ nõ impleuit. No. ex hac
gl. dñam inter cõtractũ facio vt des, ⁊ ꝯtractū tranſactiõis:
qꝛ in ꝯtractu facio vt des, agitur de tali facto, qđ põt penitus
conſummari: in ꝯctu vero tranſactionis agit de tali facto, qđ
cõſummari nõ põt, vt colligit ex hac gl. ⁊ expꝛeſſe no. per gloſ.
C. de trāſact. l. ſiue apud acta. in gl. mag. in fi. ¶ Uenio ad. §. ſʒ
ſi facio ⁊c. Ex hoc tex. no. ꝙ licet mandatũ nõ ſit gratuitũ, nõ
tñ impedit, qñ quis dicat procuratoꝛ rõne ipſius debitoꝛis: ſʒ
tñ bene impeditur oꝛiri actio mandati inter mandantē ⁊ mā-
datarium. ¶ Secundo no. in ver. ſed tutius. in fi. text. ⁊ gl. que
incipit, non tñ. ꝙ ꝯctus innominati dijudicant ſm modũ cõ-
tractuum nominatoꝛum, quibus aſſimilant: vidiſtis in. l. j. §.
ſi qs ſeruũ. ſ. depo. l. eũ qui inſpectoꝛi. ſ. cõmo. ¶ Uenio ad v̾.
ſi ergo. in quo ver. iuriſconſultus ſoluit. q. quā feci in pn. illiꝰ.
Et ex hoc tex. no. ꝙ non dicitur quis locupletioꝛ ex eo ꝙ liber
tum habet, ad idem in. l. plane. ⁊. l. ij. in fi. de legat. j. ¶ Ultimo
no. gl. que incipit, non dicit quanti intereſt. ex qua no. quod in
eſtimatione intereſſe inſpicitur qđ intereſt mea te nõ ceſſaſſe,
vel me non dediſſe vel feciſſe, facit. ſ. de here. vel act. vend. l. qđ
ſi nulla. de act. emp. l. quod ſi actum. ¶ Ex lect. ant. ¶ In tex.
ibi, accipiam ſimpliciter non expꝛeſſo verbo dationis, vt in. l.
ſi ita diſtrahatur. ſ. de contrahen. emp. ⁊ in. l. fi. de ꝯdi. ob cauſ.
datio enim venit conſecutiue, non neceſſario. ¶ Not. in pꝛin.
ꝙ aut datur quātitas pro ſpecie, ⁊ preſumitur emptio aut ſpe
cies pro ſpecie, ⁊ preſumitur pmutatio. Si aũt daretur genus
pro gñe, dic vt no. in. l. j. circa prin. ſ. ſi cer. pe. ¶ Secundo no.
in ver. at cũ do. diſtingue inter factum locabile ⁊ non locabile.

a ¶ Trāſlationē. Adde bar. in. l. fi. in. j. col. ver. ex hoc ſeqtur. ſ. de cõdi. ob cau. ⁊ paul. de Caſtr. hic. ⁊ qđ no. per do. Alex. ⁊ Imo. in conſi. xlv. in v. ⁊. vj. colũ. in prima parte.

b ¶ Ut homicida. Facit qđ habet per Fel. in. c. cũ non ab homine. ad fi. de iud. de epo qui poſuit aliquē in carcerē ⁊ i loco arcto, q carebat ſufficiente aere, an ſi ex eo piret, vel ex paucitate cibi eꝑs fiet irregularis? vide ibi p eū.

Pꝛio caſu, ſi ĩteruenit pecunia numerata, eſt locatio: ſi aliud
eſt ꝯctus innominatus. Secundo caſu eſt ſimpliciter contra-
ctus innominatus: adde quod not. in. l. j. C. de act. ⁊ obligat. C.
mand. l. j. C. loc. ſi is. ⁊ de vſur. ſi ea. la. j.

Quod ſi faciā. In text. ibi, ciuilis actio. qñ ex
meo facto nihil tibi adeſt, ſʒ mi-
hi adeſt: vt qꝛ ſit alteri, ⁊ nõ tibi: vt in exemplo de manumittē
do: ſecus ſi fieret tibi, qꝛ tunc rei interuentu oꝛitur pꝛeſcriptis
verbis: vt. j. e. ſolent. que differentia non habet locum in cõtra
ctibus nominatis: vt. j. de ver. oblig. a Titio.

Sed ſi facio. Not. ꝙ inter te ⁊ me interuenit pa-
ctũ ꝙ ego exigā tuũ debitoꝛē, ⁊ tu
meum: ꝙ iſtud pactũ hʒ vim mandati, ⁊ non eſt neceſſarium
aliud procuratoꝛium ad agendũ, nõ tñ eſt pꝛopꝛie mandatum
quia non gratuitũ, cũ officiū hincinde preſtet. Ex hoc habes
ꝙ ſalarium adiectũ mandato non impedit agi procuratoꝛio
nomine, ſed facit ꝙ inter mandantē ⁊ mandatarium nõ reſul
tat actio mādati: ſed alia actio, licet gl. innuat ꝯtriũ in. l. j. ſ. de
procur. Item habes ſimile qđ pactum operat idē qđ manda
tum. j. de ſol. ſi cũ Coꝛnelius. facit. l. vlt. C. de pac. conuen. Se-
cundo no. ꝙ licet in predicto pacto debeat bñficium, hincinde
tñ ſumptus litis debēt refici ab eo, ad cuiꝰ vtilitatē actio mo-
uetur: ⁊ ſi ſunt pares, fiet cõpenſatio. ⁊ iſtud eſt verū, qꝛ ſunt
ſimplices ꝓcuratoꝛes. Sed in ꝓcuratoꝛe in rē ſuā dic vt no. in
l. j. j. de impen. in reb. do. fa. ¶ Itē no. ꝙ ꝯctus innominati iu
dicantur ſm ꝯctus nominatos, cũ quibꝰ habēt ſimilitudinē,
⁊ ad hoc quotidie allegatur, facit. l. j. C. de rerũ permut. ¶ Itē
no. ꝙ intereſſe, quod petit ex cõtractu innominato, eſt quanti
intereſt nõ impleſſe: ſed in contractu nominato eſſet quāti in-
tereſſet ab aduerſario impletũ eſſe: vt. l. j. in prin. ſ. de act. emp.
¶ Item not. ꝙ ius patronatus nõ venit eſtimandũ. concoꝛ. j.
de leg. j. plane. Cõclude quatuoꝛ cõbinationes ꝯctuum inno-
minatoꝝ: ⁊ dicunt Ultramon. ꝙ cũ hec. l. ponat perfectam di
uiſionem, non eſt reperire alium contractum innominatũ, ex
quo agatur, niſi cadat ſub aliquo membꝛo iſtius legis: ⁊ ſi di-
cis, imo reperitur ex pactis incõtinēti appoſitis. dicunt ꝙ nõ
eſt verum, niſi quando facta relatione pacti ad contractum re
ſultat aliquis de cõtractibus innominatis qui hic diſtribuũ-
tur: quod dic vt dixi in. l. iuriſgentium. §. quinimo.

INſulam. Uerbum venditiõis adaptatur
ad cõtractum innominatum, ⁊ ſi
nõ valet vt contractus innominatus, valet vt valere
põt: qđ no. ibi, vendidi ſine inſertione precij: ſed ſolum factū
fuit inſertum per modum precij. No. ex hac. l. ꝙ licet quis vta
tur verbo, venditione, in contractu, cui vēditio nõ congruit,
licet non valeat vera venditio, valet tamen contractus in ſe.

SI dominus. Dicitur hic in fine preſcri
ptis verbis icerti ⁊c. qua-
re dicatur incerti: dic vt no. per gloſ. C. eod. l. rebus,
¶ Additio. ¶ Si dñs. In tex. ibi, ꝯcluſum. No. ꝙ pfectio cõ
tractꝰ ſtat in cõcluſione. No. ēt hic ꝙ creditoꝛ hʒ electionē pe
tens rē vel eſtimationē. adde quod no. C. de iure do. l. quoties.

PArtis tertie. No. hanc. l. ⁊ iunge eā cum
l. Julia. §. ſi tibi. ſ. ad exhi-
ben. ⁊c. Uel aliter, cautio ꝑ errorē cõmiſſa repetit. h. d.

QUia actionum. Uide qđ not. in. l. de
pecoꝛibus. C. ad leg.
Aquil. in fin. ⁊c. ¶ Nota ꝙ pretoꝛ ſupplet id qđ legi
deeſt. ſic. j. de teſtib. l. queſitū. ¶ In verbo, plenus. Not. qꝛ tũc
dicitur plenus numerus, quando nullus eſt defectus.

SI tibi. No. hanc. l. que optime docet cognoſce
re contractum innominatum a cõtra-
ctu ſocietatis, ⁊ eam tene menti ⁊c.

¶ Sequitur ex lectura antiqua.

QUi ſeruandarum. In text. ibi in
nulla tenet ob
hoc factum. ſ. qꝛ proiecit. ſʒ tenetur ob id, qꝛ ſue mer-
ces ſunt ſalue. Hoc enim tributum ſue merces debent. vt. l. ij.
§. ſi conſeruari. ⁊. §. ſeq. ſ. ad. l. Rho. de iact. ⁊ ita intelligas iſtā
l. ⁊ omnia contraria. Cyn. in addi.

Sed ⁊ ſi ſeruum. No. ꝙ ille qui fecit aliquē
moꝛi frigoꝛe, tenetur vt ho
micida[b]. l. Coꝛnel. de ſicca.

SOlent. No. ex hac. l. duo. Pꝛimo ꝙ ꝯctus in-
nominatus fit per dictionem, ſi, vt pa
tet hic dũ dicit iudicaſſet ⁊c. ad idē facit. j. e. l. Labeo.
de qua. q. vidiſtis not. l. ſi quis cum debitoꝛe. ſ. de iureiuran. ſ.
de pac. l. ſi intra. Secundo no. tex. nota. quod vbicunꝙ eſt ma
teria preexiſtens, ex qua poteſt oꝛiri actio, nunquā actio eſt da
tiua, ſed natiua. tex. eſt hic dum dicit ſed habet in ſe negocium
aliquod. ergo ciuilis actio ⁊c. concoꝛ. quod vidiſtis in. l. iuriſ-
gentium. §. ſed ſi in alium. ſ. de pact.

¶ Additio. ¶ Solent. Ibi, de dolo, qꝛ induxit dñm dolo ad promittēdum, vel dederat cām fuge vel occultationis. Cy. in addi. ¶ No. ꝙ ex ꝯctu, facio vt des, oritur faciēti actio preſcriptis vbis. nec ob. ſ. e. l. naturalis. §. qđ ſi facio. qꝛ ibi loquitur in eo facto qđ pecuniariter fieri nō intererat paciſcentis. hic vero de facto, in quo verſabatur pecuniariuꝫ intereſſe, ex quo facto tanꝙ ex rei interuentu contractus naſcitur ſm gl. ⁊ oēs.

SI gratuitam. In gl. ſi dubitetur. not. ꝙ vbi dubitatur qs pceſſerit ꝯctus, ſic agitur tanꝙ ex ꝯctu innominato. qđ no. Et adde, dicūt quidā ꝙ ſi cōceditur habitatio, eſt commodatuꝫ in domo: ſꝫ in vſu domus, eſt ꝯctus innominatus, ⁊ tūc aut dico, commodo rem, ⁊ eſt commodatū, aut do vel cōmodo vſqꝫ ad tale tp̄s, ⁊ eſt contractus innominatus ſecundum quoſdā. Nec ob. l. vlt. ſ. e. qꝛ ibi fuit ſpecificatus, hic non ſecundū Cyn.

Si margaritas. No. diſtinctioneꝫ, quis aliū rogauerit, qꝛ preſumitur fieri principaliter contēplatione rogantis. Secundo no. ꝙ in dubio preſumitur contractus celebratus gratia vtriuſqꝫ.

PErmiſiſti. No. gl. que incipit, ſed hodie datur. ⁊ huic gl. adde qđ habuiſtis no. ſ. de dolo. l. ſi cum tamen.

SI rem. Puta librū. No. caſum in quo q infitiatur cōmitti furtū. Itē no. ꝙ bidellus, q negat ſibi librū traditū a ſcholari ad inſpiciendum, ꝯmittit furtū. Idē ſi fatetur a ſcholari traditum, ſed dīt ſe pdidiſſe, cū habeat penes ſe: hoc dic vt. ſ. de furt. l. inficiādo.

Si quis. No. iſtū. §. cū glo. ſuper vbo, victori: vbi dīt ſuper eū ⁊c. vide qđ no. ī. l. ſi oleū. ſ. de dolo.

¶ Sequitur ex lectura antiqua.

Si cū vnū. No. ꝙ vbū, cōmodare, aptatur ad cōtractum innominatum. ſimile. ſ. e. inſulā.

Si quis ſponſionis. Not. ꝙ ſequeſter tenetur reddere rē victori. ¶ No. ꝙ qui nunquam habuit dominium nec poſſeſſionem, non agit furti. ⁊ vide in. l. ſi homo. ſ. de vſuc.

APud Labeonem. No. hūc text. in pn. ⁊ not. ex hoc tex. ꝙ contractus innominatus fit per conditionē, ſi. qđ no. ¶ Additio. ¶ Apud Labeonem. no. in. §. item. ꝙ tandiu debetur mihi merces, quandiu fit perfecta emptio.

QVoties. Iſtā legē declara vt in gl. ⁊ inquantum gl. dicit de certi cōdictione, vr̄ velle iſta gl. ꝙ ꝑ mutuo nō habeat locū certi ꝯdictio ſpecialis: cuius ꝯⁿrium no. ſ. ſi cer. pe. in ru. ⁊ ibi dixi in. l. certi. e. ti. ⁊ no. notabilē diſtinctionē. l. ſi tibi ſeruus. ¶ Secūdo no. l. Luci⁹. maxime ibi, ꝙ autem indebitum ⁊c. ¶ Tertio not. l. ſi operas. ¶ Quarto no. l. ſi tibi. ⁊ facit ad id qđ no. ſ. ſi cer. pet. In gl. q̄ incipit, vel ali⁹ ⁊c. que eſt in. l. j. ¶ Additio. ¶ Quoties. in gl. ad euidentiaꝫ ibi actio de dolo. hoc eſt verum interueniente dolo, niſi cōtra parentem ⁊ patronum: vt. ſ. de dolo. l. non debet. ſed dolo nō interueniente cōpetit actio in factum: vt. ſ. de dolo. l. elegāter. §. idē Labeo ſi cōpeditꝰ. ⁊ vide. e. ti. l. ſi quis affirmauerit. §. fi. ⁊ l. cū quis. ⁊ l. cū quidā. cū ſi. ¶ Ibi, Certi condictio. Improprie loquitur dum dī in ꝯctib⁹ nominatis deficit actio: qꝛ hoc eſt impoſſibile, vt. ſ. de pact. l. iuriſgen. in prin. Niſi dicas ꝙ deficit actio. ſ. ſpālis, non autem gn̄alis. Et ſm hoc iſta glo. vult ꝙ pro mutuo nō cōpetat certi condictio ex mutuo, ſed ſolū certi cōdictio generalis: vt. ſ. ſi cer. pet. in rubr. ⁊ l. certi cōdictio. in prī. ⁊ dic vt ibi. ¶ Ibi, Solēt. imo ſubdiſtingue qn̄ in dādo aut ex implemento aduerſarij aliqd adeſt aduerſario cōuēto aut nō: vt ibi dixi. ¶ In fi. gl. ⁊ ꝯclude ꝙ interdū actio oritur ex delicto, iterdū ex ꝯctu, interdū oritur ex diſpoſitione legali. Si oritur ex delicto, aut eſt actio nominata, vt furti ⁊ iniuriarū, ⁊ tunc ceſſat actio in factū ſubſidiaria. qꝛ cōpetit ei ordinaria, aut nō reſultat actio noīata, ⁊ tūc agitur actione in factū: vt. ſ. de fal. qui noīe. Si vo loqmur in diſpoſitione ꝯhentium, ⁊ tūc refert inter ꝯctus nominatos in quib⁹ oritur actio nominata, ⁊ nō in factū: ⁊ inter ꝯctus innominatos ex qbus agitur preſcriptis verbis ꝑ eū qui ex parte ſua impleuit. Fallit in facio vt des: qđ dic vt in. l. naturalis. §. qđ ſi faciā. Si aūt actio oritur ex diſpoſitione legali ⁊ ex noua lege, tunc hꝫ locum cōdictio ex lege: vt. l. j. ſ. de ꝯdi. ex lege. Si aūt nulla datur, nec oritur actio, ⁊ tn̄ equitas ſuadet ad ſimilitudinem actionis rē in iudiciū deduci: ⁊ tunc cōpetit officiū iudic. ſ. de mi. l. quod ſi minor. §. fi. Extra ēt p̄dictos caſus actio in factū cōpetit in multis caſibus in iure expreſſis: vt. ſ. e. l. q ſeruandaruꝫ. C. de ſac. ſanc. ec. l. ſancimus. ⁊ vide addi. Azo ⁊ Iaco. que incipit, turbatus eſt. quā ponit Cy. in addi. ⁊ latius not. per eū. C. de rerum permu. l. ex placito. ⁊ per Bart. Latius ⁊ diffuſius. C. de condi. ex leg. l. ⁊ in. l. iſta. vide etiam qđ no. inſti. de act. §. actionum. vbi glo. ponit de quadruplici actione in factum.

SI tibi polliceda. Collige tres caſus. Aut merces non eſt a principio conſtituta nec conſtituenda, aut a principio conſtituta, aut ex poſtfacto conſtituenda.

¶ Explicit liber. xix.

¶ Incipit liber. xx.

¶ De pignoribus ⁊ hypothecis. Rubrica.

COnuentio. Not. ex. §. in ſpecie. qđ dñiuꝫ ſuperueniēs debitori non confirmat pignus creditori ſciēti quantum ad actionē dandaꝫ ipſi creditori, ſecus ſi creditor fuiſſet ignorans: vt. ſ. de pig. actio. l. rē alienā. ¶ Vltimo in hoc. §. not. gl. que incipit, ibi non trahitur. que optime diſtinguit qualiter dñium ſuperueniens debitori pignus cōfirmat. ¶ Additio. ¶ Conuentio. Generalis hypotheca porrigitur ad futura, ſed ſpecialis hypotheca in re aliena mero iure nō recōualeſcit ex ſuperuenīēti dñio, niſi quo ad excipiendum. h. d. iſtud princi. Collige ex iſto principio primo diſtinctionē de hypotheca generali ⁊ ſpeciali. Nam in generali veniunt futura: vt. C. q̄ res pig. ob. poſ. l. fi. ergo dñium ſuperueniens debitori ꝓdeſt creditori, ſed in ſpāli hypotheca certe rei ſubdiſtinguitur, aut erat res debita obligāti, aut nō. Primo caſu ꝯfirmatur pign⁹ ex ſuperuenienti dominio, lꝫ ex cā de preterito, facit qđ no. ſ. de pigno. act. rē alienā. Scđo caſu ſubdiſtinguitur inter creditoreꝫ ignorantem, ⁊ recōciliatur pignus, ⁊ ſcientē, ⁊ nō recōciliatur ad agendū, ſꝫ ad excipiendū: vt in tex. Sed glo. ſubdiſtinguit in agēdo, aut ꝯ debitorē ⁊ recōciliatur, ar. ſ. e. l. ſi inter. §. ſi debitor. aut cōtra tertiū, ⁊ nō recōciliatur vt ibi. Et no. meliorē gl. que ſit in iure de reconciliatione hyoothece rōne noui dñij ſuperuenīētis debitori: quā gl. examinat Bart. ſ. de vſur. ⁊ vſucap. l. cū vir p̄diū. vbi vide. ⁊ adđ qd debeat ꝓbare agēs hypothecaria. ſ. e. l. ⁊ q̄ nōdū ſunt. §. j. ⁊. ſ. de ꝓb. l. ante oīa. In. §. ſeruo pignori. h. d. In obligationibus ſerui nō cōtinetur obligatio peculij.

Cum predium. In glo. que incipit, triēnij. ibi §. non mutat. Circa iſtaꝫ gloſ. vide qđ not. in. l. vſucapio. C. eod. ⁊ in. l. j. ⁊. ij. C. ſi aduer. credi. ¶ In gl. ſup verbo, pignoris. ibi, qꝛ eſt extincta. vr̄ ergo velle iſta gl. ꝙ actio hypothecaria non eſſet extincta, licet perſonalis actio ſit extincta, ⁊ ꝙ poteſt cedi hypothecaria ſine perſonali, lꝫ contra hui⁹ no. in. l. vlt. C. de here. vel act. ven. de qua. q. dic vt ibi per doc. ⁊ per Dy. ſ. de fideiuſ. l. fideiuſſor obligari. in prin. Et circa principalem. q. iſtius glo. vide quod no. C. e. vſucapio. vbi gloſ. ponit primū remediū hic poſitum. ⁊ ad rōnem factam in ꝯⁿrium gl. ibi reſpondet, vt dī hic in fi. iſtius gloſ. ⁊c. ¶ Ex lec. ant. ¶ In obligatione rei cū fructibus nō veniunt fructus, q nunꝙ fuerūt debitoris ſꝫ ab extraneo emptore ꝑcepti ⁊ cōſumpti ſunt: lꝫ em̄ vſucapio hypothecā nō perimat, tn̄ fructus p̄dicti in obligatiōe nō incidūt. h. d. Diuerſa eſt ergo cā rei a fructibus: qꝛ res cecidit in obligationib⁹ a principio, ſꝫ dicti fructus nō: vn̄ pro re eſt hypotheca fundata, ſꝫ nō pro fructib⁹. ¶ No. hic duas glo. mag. In prima eſtimatur meli⁹ ꝙ̄ alibi, vtrū ſi creditor pro hypothecaria aduocat rē p̄ſcriptaꝫ, teneatur eā reddere debitori, ⁊ ſi reſtituit ei vtrum cōtra p̄ſcribentem poſſit debitor ſe iuuare exceptione iuris ceſſi vel alia exceptione: ⁊ determinat gl. in. j. q. ꝙ ſic, in. ij. nō. In. ij. gl. q̄ritur vtrum iſte. §. habeat locū in fructibus, qui erant pendētes tempore obligationis. ⁊ ſentit glo. ꝙ non. Itē nunqd ille qui vſucepit triennio quantū ad dñiū poſſit amodo p̄ſcribere cōtra hypothecariā, quaſi bis p̄ſcribat: Guar. dixit ꝙ nō. gl. ſentit ꝯⁿrium. qꝛ preſcribit diuerſo reſpectu ⁊ ad diuerſam vtilitatem vt. ſ. de cap. in bello. §. ſi quis ſeruū. ⁊ no. diligēter has gl.

Pacto placuit. Valet pactū de vſu. maiorib⁹ ſoluēd. ſi nō ſoluantur minores.

Cum predium. Mulier pro viro quondā ſuo, non poteſt rem propriam obligare, niſi quatenus eſt debitrix viri. h. d.

FIdeiuſſor. Fideiuſſor, cui ceſſa ſunt pignora, non tenetur pignoratitia, ſed mandati. h. d.

SI ſuperatus. No. hanc. l. cū glo. que incipit, nam tunc ⁊c. ⁊ huic glo. adde quod no. ſ. de inof. teſta. l. Papinia. §. ſi ex cauſa. in medio gl. mag. ⁊ quod no. ꝑ Guli. in. l. ſuſpecta. e. tit. ¶ Ex lec. anti. ¶ Sententia lata contra debitorem nō abſorbet hypothecam creditoris, ſed ſententia lata contra heredeꝫ ſcriptū diruit legata: qꝛ ex inſtitutione pendēt. h. d. ¶ Not. ꝙ ſententia lata in rei vendicatione vel in petitione hereditatis